



**Održivi urbani razvoj -
Integrirana
Teritorijalna Ulaganja**

Karlovac, 20. rujna 2018.
Pripremila : Ksenija Silaj, dipl.pol.

Sadržaj

Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU mehanizam)	2
Koraci u pripremi ITU mehanizma i njegovoj provedbi	7
Provedba ITU u RH i akreditacija ITU posredničkih tijela	9
ITU PULA	10
ITU RIJEKA	14
ITU ZAGREB	16
ITU ZADAR	19
ITU OSIJEK	21
ITU SLAVONSKI BROD	22
ITU SPLIT	26
Koje su prednosti i mogućnosti ITU?	28
Oblici upravljanja ITU i funkcioniranje na području Grada Karlovca	28
<i>Popis slika:</i>	31
<i>Popis tablica:</i>	31
<i>Izvori:</i>	31

Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU mehanizam)

Integrirana teritorijalna ulaganja predstavljaju novi mehanizam (ITU mehanizam) Europske unije za razdoblje 2014.-2020. godine koji je uveden s ciljem jačanja uloge gradova kao pokretača gospodarskog razvoja, a sastoji se od skupa aktivnosti koje se u gradovima mogu financirati iz tri različita fonda - Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda te Europskog socijalnog fonda. ITU mehanizam je provedbeni mehanizam koji je osmišljen kako bi olakšao provedbu aktivnosti koje imaju naglašenu teritorijalnu dimenziju. Uspostavom ITU mehanizma u Republici Hrvatskoj promiče se održivi urbani razvoj, budući da je za provedbu ITU mehanizma potrebno izraditi strategije razvoja kojima se mogu riješiti složeni gospodarski, ekološki, demografski i socijalni problemi urbanih područja. Dodana vrijednost ITU mehanizma proizlazi iz činjenice da isti omogućava pružanje financijske potpore za provođenje integriranih aktivnosti. Financiranje putem ITU mehanizma u Republici Hrvatskoj moguće je iz sedam prioriternih osi u okviru dva različita Operativna programa – OPKK i OPULJP, što zapravo omogućava financiranje provedbe složenih strategija razvoja urbanih područja. Obuhvat integriranih mjera koje će se provoditi u izabranim ITU područjima temeljit će se na posebnim potrebama svakog područja te ciljevima definiranim u strategiji razvoja urbanog područja. Dostupna sredstva dodijelit će se za tri tematska područja:

2

1. Progresivni gradovi – gradovi kao pokretači održivog i pametnog gospodarskog rasta;
2. Čisti gradovi – borba protiv klimatskih promjena, promicanje energetske učinkovitosti i zdravog okoliša;
3. Uključivi gradovi – borba protiv siromaštva i podrška socijalnoj integraciji.

Ključni izazovi istaknuti kroz Upitnik o održivom urbanom razvoju i komunikaciju s gradovima su slijedeći:

- Utjecaj krize na zaposlenost, osobito visoka nezaposlenost mladih
- Potreba za racionalnijim korištenjem postojećih kapaciteta
- Koncentracija demografskih i socijalnih izazova

Alokacije i aktivnosti za integrirana teritorijalna ulaganja i održivi urbani razvoj indikativno navedene u programskim dokumentima iznose 365 milijuna EUR iz različitih fondova (EFRR, ESF, KF).

Tematsko područje	Tematski cilj i fond	Tipovi aktivnosti	Indikativna alokacija
Gradovi kao pokretači razvoja	TC1 (EFRR)	Kolaborativni projekti - socijalne inovacije	20 MEUR
	TC3 (EFRR)	Napredna poslovna infrastruktura i odgovarajuće usluge	60 MEUR
	TC10 (ESF)	Osmišljavanje i provedba obrazovnih programa za razvoj grada	5 MEUR
Čisti gradovi	TC4 (EFRR)	TO4 – Povećanje energetske učinkovitosti toplovodnih sustava	80 MEUR
	TC6 (EFRR)	TO6 – Korištenje kulturne baštine (33 MEUR) i korištenje zapuštenih prostora (industrijska i vojna zemljišta) (80 MEUR)	113 MEUR
	TC7 (KF)	Čisti urbani promet	50 MEUR
Uključivi gradovi	TC8 (ESF)	TO8 – Aktivnosti za mlade nezaposlene	17 MEUR
	TC9 (ESF)	TO9 – Deinstitutionalizacija socijalnih i zdravstvenih usluga	20 MEUR

Tablica 1 Tematsko područje - gradovi, ciljevi, tipovi aktivnosti i alokacije

Provedba ITU mehanizma podijeljena je u četiri faze:

1. Odabir ITU područja
2. Uspostava sustava upravljanja i kontrole ITU mehanizmom;
3. Odabir aktivnosti u ITU područjima i
4. Provedba aktivnosti ITU područjima.

Sukladno Sporazumu o partnerstvu između Europske komisije i Republike Hrvatske, za programsko razdoblje 2014.-2020 određeno je sedam najvećih urbanih centara u Republici Hrvatskoj s najvećom koncentracijom stanovništva, odnosno, gradovi koji imaju više od 50.000 stanovnika u centralnim naseljima – Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Slavonski Brod, Zadar i Pula kao kandidati za financiranje aktivnosti kroz ITU mehanizam.

Kandidaturu za ITU urbana područja potvrđuju integriranim strateškim dokumentima koji uključuju gospodarski, ekološki, klimatski i društveni aspekt te vode računa o povezivanju grada sjedišta s okolnim prostorom i drugim jedinicama lokalne samouprave sa kojima dijele iste strateške projekte.

4

Financiranje putem ITU mehanizma u Republici Hrvatskoj moguće je iz sedam prioriternih osi u okviru dva različita operativna programa - Operativni program Konkurentnost i Kohezija (OPKK) i Operativni Program Učinkoviti Ljudski Potencijali (OPULJP).

Specifični ciljevi iz OPKK:



- **3a2** - Omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva
- **4c3** - Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva
- **6c1** - Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine
- **6e2** - Obnova brownfield lokacija (bivših vojnih i/ili industrijskih područja)
- **7ii2** - Povećanje broja putnika u javnom prijevozu

Specifični ciljevi iz OPULJP:



- **8ii1** - Povećanje zapošljavanja i brze integracije NEET skupine kroz Inicijativu za zapošljavanje mladih na tržište rada
- **9i1** - Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz promociju integracije na tržište rada i socijalne integracije ranjivih skupina, i borba protiv svih oblika diskriminacije
- **9iv2** - Poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitutionalizacije
- **10iii3** - Poboljšanje obrazovnog sustava za odrasle i unapređenje vještina i kompetencija odraslih polaznika
- **10iv1** - Modernizacija ponude strukovnog obrazovanja te podizanje njegove kvalitete radi povećanja zapošljivosti učenika kao i mogućnosti za daljnje obrazovanje

U tabeli u nastavku su navedeni tematski ciljevi, fondovi, tipovi aktivnosti koji se mogu provoditi na urbanim područjima sa indikativnom alokacijom za svaki specifični cilj.

Tematski cilj i fond	Specifični cilj	Indikativna alokacija (EUR)	Udio ukupne alokacije
TC3 (EFRR)	3a2-Omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva	60.000.000	17,37%
TC4 (EFRR)	4c3 -Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva	80.000.000	23,16%
TC6(EFRR)	6c1 -Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine	33.351.269	9,66%
	6e2-obnova brownfield lokacija (bivših vojnih i/ili industrijskih područja) unutar ITU	80.000.000	23,16%
TC7 (KF)	7ii2 -Povećanje broja putnika u javnom prijevozu	50.000.000	14,48%
TC8(ESF)	8iii1-Povećati zaposlenost i brzu integraciju mladih osoba koje nisu zaposlene, u obrazovanju ili osposobljavanju na tržište rada	17.000.000	4,92%
TC9 (ESF)	9i1 -Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti promicanjem tržišta rada i socijalnog uključivanja ranjivih skupina, te borba protiv svih oblika diskriminacije 9iv2-Poboljšanje pristupa visokokvalitetnim uslugama socijalne skrbi, uključujući i podršku za prijelaz s institucionalne na skrb u zajednici	20.000.000	5,79%
TC10 (ESF)	10iii3-Poboljšanje kvalitete i relevantnosti sustava obrazovanja odraslih te unapređenje vještina i kompetencija odraslih 10iv1-Modernizacija i podizanje kvalitete srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem povećanja zapošljivostučenika, kao i mogućnost za daljnje obrazovanje	5.000.000	1,45%
UKUPNO		345.351.269	100%
Europski fond za regionalni razvoj		253.351.269	73,36%
Kohezijski fond		50.000.000	14,48%
Europski socijalni fond		42.000.000	12,16%

Tablica 2 Tematska područja i tipovi aktivnosti –integrirani pristup

Koraci u pripremi ITU mehanizma i njegovoj provedbi

Provedbeno tijelo u RH za Integrirana Teritorijalna Ulaganja – ITU je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije („Narodne novine“, broj 45/2017) uređeno je unutarnje ustrojstvo Ministarstva koje se sastoji od devet ustrojstvenih jedinica. **Ustrojstvena jedinica 6. Uprava za regionalni razvoj** predlaže politiku regionalnoga razvoja i uspostave cjelovitog sustava planiranja, upravljanja i financiranja istog(...) Za obavljanje poslova iz djelokruga Uprave, ustrojavaju se sljedeće ustrojstvene jedinice:

- **6.1. Sektor za politiku regionalnoga razvoja**

- **6.2. Sektor za programe urbanoga razvoja** obavlja poslove vezane za sudjelovanje u procesu programiranja vezano za korištenje ESI fondova namijenjenih urbanom razvoju, koordinaciju tijela u sustavu koja su uključena u pripremu i provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (u daljnjem tekstu: ITU mehanizam) u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ i Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“, uspostavu, nadzor i unaprjeđenje sustava za provedbu ITU mehanizma, predlaganje kriterija odabira urbanih područja za provedbu ITU mehanizma u okviru programskih dokumenata za korištenje ESI fondova, suradnju s koordinacijskim tijelom i posredničkim tijelima tijekom izrade, provedbe, praćenja i vrednovanja Partnerskog sporazuma i operativnih programa vezanim uz ITU mehanizam, koordinaciju izrade provedbenih planova u okviru ITU mehanizma te provedbu istog, financijsko upravljanje i izvještavanje te obavljanje funkcija korisnika tehničke pomoći za ITU mehanizam i operacija 9b1.1. i 9b1.3 financiranih u sklopu programa integrirane regeneracije malih gradova Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“, te obavlja druge poslove iz svoga djelokruga. Za obavljanje poslova iz djelokruga Sektora, ustrojavaju se sljedeće ustrojstvene jedinice:
 - 6.2.1. Služba za pripremu i koordinaciju programa urbanoga razvoja
 - 6.2.1.1. Odjel za pripremu i praćenje programa urbanoga razvoja
 - 6.2.1.2. Odjel za uspostavu sustava i horizontalne poslove
 - 6.2.2. Služba za provedbu programa urbanoga razvoja
 - 6.2.2.1. Odjel za podršku u pripremi projektne dokumentacije
 - 6.2.2.2. Odjel za pripremu i objavu poziva te financijsko upravljanje

Načela pripreme i provedbe ITU mehanizma u Hrvatskoj definirana su u Sporazumu o partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske komisije (2014.), a temelje se na specifičnoj teritorijalnoj situaciji, tj. urbanim područjima. Proces pripreme UP-ova za provedbu ITU mehanizma podrazumijeva nekoliko aktivnosti:

- ustrojavaju se urbana područja i osnivaju partnerska vijeća urbanih područja
- gradske vlasti i lokalni partneri pripremaju strategije razvoja urbanih područja sukladno smjernicama koje je pripremio Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
- priprema se natječajna dokumentacija za prijavu na Poziv za odabir područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije 15. rujna 2015. godine donijelo je Smjernice za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje, s pripadajućim dodacima, odnosno, propisalo je metodologiju za izradu strategije koja će obuhvatiti integrirane mjere za suočavanje s ekonomskim, okolišnim, klimatskim, demografskim i socijalnim izazovima.

Urbano područje u svojstvu prijavitelja imat će obavezu sufinancirati aktivnosti koje se provode u sklopu ITU mehanizma, što je u početku bilo određeno vrijednosti indeksa razvijenosti grada središta urbanog područja. Naknado je utvrđeno da svi korisnici ITU mehanizma imaju istu stopu sufinanciranja u iznosu 15%.

Dovršen nacrt strategije razvoja urbanog područja (SRUP) jedan je od temeljnih kriterija za uspješnu prijavu na Poziv za odabir područja za provedbu ITU mehanizma, koji je bio otvoren 23. ožujka 2016., a trajao do 15. srpnja 2016. godine.

SRUP priprema središnji grad, a njen sadržaj mora biti usuglašen s lokalnim vlastima svih participirajućih jedinica lokalne samouprave. SRUP je definiran u Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (2014.) kao strateški dokument u kojem se određuju ciljevi i prioritete razvoja za urbana područja. Prema tome, SRUP je jedinstvena i sveobuhvatna strategija određenog područja koja uključuje prepoznate projekte koji će pridonijeti većoj teritorijalnoj i ekonomskoj koheziji, a donosi se za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike EU. Temeljno obilježje SRUP-a jest multisektoralnost kojom se pokrivaju različita područja društvenog i gospodarskog djelovanja urbane zajednice koje se odvija u specifičnom urbanom okruženju. Upravo su ta tri područja ključan dio analize stanja na temelju koje se identificiraju razvojne potrebe i potencijali te u konačnici izrađuje strateški okvir s konkretnim razvojnim ciljevima, prioritetima, mjerama i aktivnostima koje će pridonijeti održivom razvoju i obnovi UP-a. Kako bi strateški okvir

odgovarao konkretnom UP-u, SRUP treba uspostaviti jasnu vezu s teritorijalnim procesima koji se na njemu odvijaju, čime se bitno razlikuje od standardnih strateških dokumenata.

Provedba ITU u RH i akreditacija ITU posredničkih tijela

MRRFEU je uspostavilo Odbor za odabir ITU područja. Dana 5. listopada 2016. donesena je Odluka o odabiru područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja. Odabrana su slijedeća Urbana područja: Osijek, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Split, Zadar i Zagreb. 16. svibnja 2017. godine, održan je sastanak s gradovima korisnicima ITU mehanizma, na temu postupka procjene usklađenosti sustava (akreditacija) ITU posredničkih tijela u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u financijskom razdoblju 2014. – 2020. Predstavnicima urbanih područja prezentirani su ključni zahtjevi i kriteriji procjene, a imajući u vidu njihovu brojnost, naglasak je stavljen na one koji su ključni za akreditaciju ITU posredničkih tijela, odnosno za realizaciju ITU mehanizma.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije objavilo je Poziv za odabir područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU), definiranog u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014.-2020.(OPKK) te Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014.-2020. (OPULJP). Riječ je o ograničenom pozivu, a prihvatljivi prijavitelji su bili unaprijed određeni sedam najvećih urbanih centara u Republici Hrvatskoj, odnosno, gradovi koji imaju više od 50.000 stanovnika u centralnim naseljima - Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Slavonski Brod, Zadar i Pula, a u sklopu toga poziva ne dodjeljuju se bespovratna sredstva. Prijavitelj koji zadovolji minimalan bodovni prag dobit će status ITU područja i postati prihvatljiv za korištenje dijela financijskih sredstava iz ITU mehanizma. Iako se u početku očekivalo da će biti odabrano četiri grada kojima će biti dodijeljena sredstva, a što je ovisilo o natječaju, svih sedam urbanih centara su ispunili uvjete za akreditaciju.

Najvećim urbanim centrima u Republici Hrvatskoj osigurano je 345,35 milijuna eura za provedbu aktivnosti namijenjenih održivom urbanom razvoju, putem integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam). Ukupna indikativna alokacija u sklopu ITU mehanizma iznosi 345.351.269 EUR (253.351.269 EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj, 50.000.000 EUR iz Kohezijskog fonda i 42.000.000 EUR iz Europskog socijalnog fonda).

Indikativne alokacije po pojedinom prihvatljivom prijavitelju prikazane su u tabeli ispod:

OP KK - Indikativna raspoloživa sredstva po Urbanom području (EUR)						
ZAGREB	SPLIT	RIJEKA	OSIJEK	ZADAR	SLAVONSKI BROD	PULA
91.872.881,20	62.773.406,55	49.588.331,67	44.105.165,39	35.314.937,82	31.072.252,64	30.624.293,73

Tablica 3 Indikativna raspoloživa sredstva po urbanim područjima (EUR)

ITU PULA

Potencijal i mogućnosti korištenja ITU mehanizma uvidjeli su Grad Vodnjan te Općine Medulin, Marčana, Ližnjan, Svetvinčenat i Barban koji su se okupili oko Grada Pule te tako zajedno čine jednu urbanu sredinu. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije odabralo je Grad Pulu kao središnje područje za provedbu mehanizma integriranog teritorijalnog ulaganja, a konkretne aktivnosti ovisit će o Strategiji razvoja urbanog područja s osnovnim ciljem osiguranja gospodarskog razvoja. Sporazum o provedbi, osim što usko definira suradnju među sporazumnim stranama, određuje i popis Poziva za dostavu projektnih prijedloga, popis strateških projekata te vremenski plan provedbe. Grad Pula u partnerstvu s Gradom Vodnjanom te općinama Barban, Ližnjan, Marčana, Medulin i Svetvinčenat kroz ITU mehanizam planira realizirati niz konkretnih projekata važnih za cijelo urbano područje, a koji će se ostvariti kroz ključne specifične ciljeve. Svi projekti raspoređeni su na listama intervencija unutar četiri specifična cilja, a to su omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva, povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine, obnova brownfield lokacija te povećanje broja prevezenih putnika u javnom gradskom prijevozu. Tako će se, primjerice, u sklopu prvog cilja kroz projekt „Integrirana rješenja za inovativno i poduzetno Urbano područje Pula“ urediti coworking centar, kroz projekt „Stara mehanika“ edukativni centar za poduzetništvo i cjeloživotno učenje, a značajan iznos izdvojit će se za ulaganje u razvoj poslovne infrastrukture i poduzetničkih inkubatora na Urbanom području Pula.

Unutar cilja koji teži unaprjeđenju kulturne baštine, u planu su realizacija projekta konzervacije i rekonstrukcije Malog rimskog kazališta u Puli, projekt jačanja pulskog fortifikacijskog sustava, projekt prenamjene rekonstruiranog kompleksa stare uljare u multimedijalni centar „MMC Torcio“ te projekt revitalizacije kamenoloma Cave Romane, kao i očuvanja svetvinčentske kulturne baštine. Prije uređenja i opremanja prostora te upotpunjavanja sa „soft“ aktivnostima, objekti u sklopu projekata Stara mehanika, coworking centar, MMC Torcio i Cave Romane revitalizirat će se i obnoviti kroz specifični cilj „obnova brownfield lokacija“. Kroz isti cilj prenamijenit će se i zgrada bivšeg vojnog objekta - Mornaričke bolnice za potrebe istarskog Sveučilišta Jurja Dobrile. Da bi se ostvario cilj koji se odnosi na povećanje broja prevezenih putnika u javnom gradskom prijevozu, kroz ITU platformu realizirat će se i strateški projekt naziva „Nabava SPP autobusa i izgradnja SPP punionice“.

Za sve spomenute aktivnosti i projekte koji će se provoditi kroz ITU mehanizam, na raspolaganju je indikativan iznos od 229 milijuna kuna bespovratnih sredstava, s time da njihova realizacija ovisi o raspoloživosti alociranih sredstava u sklopu indikativne alokacije po specifičnom cilju. Sredstva ITU mehanizma usmjerit će se u obnovu zapuštenih industrijskih i vojnih područja te revitalizaciju kulturne baštine i njihovo stavljanje u funkciju turizma, kao i u modernizaciju usluge javnog gradskog prijevoza za realizaciju projekta čistog urbanog prometa. Kroz „soft“ aktivnosti, novi mehanizam omogućit će značajan iskorak u vidu poboljšanja i modernizacije sustava cjeloživotnog i strukovnog obrazovanja te će kroz razne aktivnosti doprinijeti borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Za provedbu svih navedenih aktivnosti i projekata ITU mehanizma nadležan je novosnovani Odsjek za provedbu ITU mehanizma koji djeluje u sklopu Ureda Grada, a koji će od proljeća iduće godine sjedište imati na novoj adresi, Forum 13. Za rad ITU ureda, koji obavlja funkciju provedbenog tijela, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije kroz projekt „Grad Pula - Tehnička pomoć ITU provedbeno tijelo“ osiguralo je 6,7 milijuna kuna bespovratnih sredstava. Na taj je način omogućeno sufinanciranje ukupno 85 posto troškova osoblja te ostalih troškova ureda za vrijeme trajanja projekta u razdoblju od 2016. do 2023. godine. „Kao ured bavimo se poslovima vezanim uz pripremu, koordinaciju i provedbu projekata i aktivnosti prvenstveno iz Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija" dok smo za Operativni program "Učinkoviti ljudski potencijali" uglavnom zaduženi za koordinaciju aktivnosti“ pojasnio je voditelj ITU PT Pula Damir Prhat kazavši kako se tako dio funkcija u sustavu decentralizira i spušta na razinu gradova kojima se daju veće ovlasti u smislu

upravljanja i kontrole korištenja EU fondova. Za provedbu spomenutih aktivnosti trenutno brine četiri djelatnika, odnosno voditelj ureda, dva savjetnika za provedbu programa i projekata Europske unije za Urbano područje Pula te savjetnik za financijske poslove. Potrebno je naglasiti kako se sukladno povećanju obima posla i temeljem hodograma opterećenosti tokom 2018., odnosno 2019. godine planira zapošljavanje još jednog savjetnika za provedbu programa i projekata Europske unije te referenta koji će se također baviti poslovima provedbe i implementacije razvojnih aktivnosti i projekata te kontrolom korištenja sredstava EU fondova.

URBANO PODRUČJE PULA



Slika 1 Urbano područje Pula

ITU RIJEKA

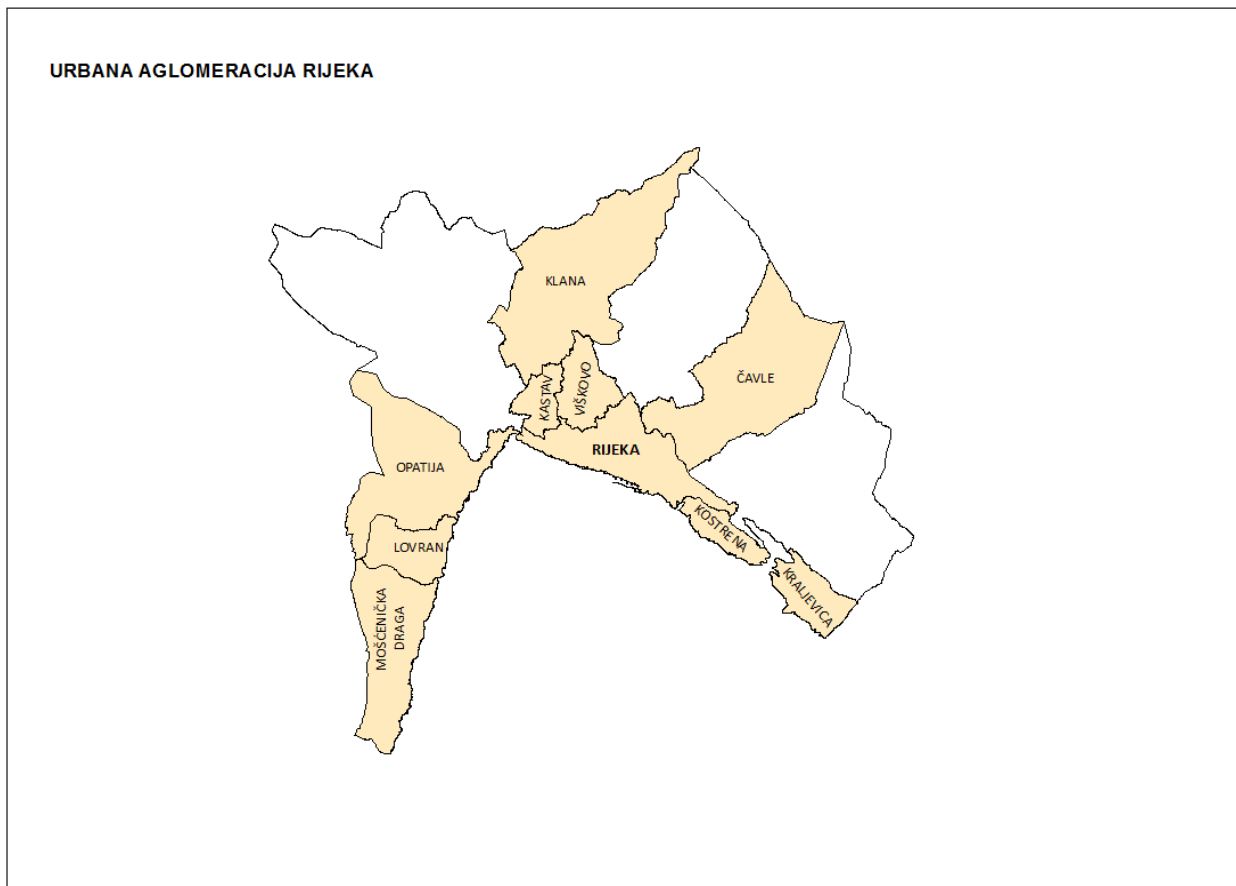
Urbana aglomeracija Rijeka (u nastavku: UA Rijeka) ustrojena je sukladno Zakonu o regionalnom razvoju i osnovana je odlukom ministra Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije 21. 9. 2015. godine, pri čemu je Grad Rijeka središte urbanog prostora s obzirom na to da ima preko 100.000 stanovnika. Suglasnost za pristupanje UA Rijeka, u razdoblju od ožujka do kolovoza 2015. godine, dalo je 9 predstavničkih tijela gradova i općina i to: Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Čavle, Općina Klana, Općina Kostrena, Općina Lovran, Općina Mošćenička Draga i Općina Viškovo. Za provedbu aktivnosti namijenjenih održivom urbanom razvoju u najvećim urbanim centrima u Republici Hrvatskoj osigurano je ukupno 345,35 milijuna eura, od čega 49,59 milijuna eura za Urbanu aglomeraciju Rijeka, u kojoj će se provoditi aktivnosti kroz sljedeće specifične ciljeve operativnih programa:

Specifični cilj	Fond
Specifični cilj 3a2 – Napredna poslovna infrastruktura i odgovarajuće usluge	EFFR
Specifični cilj 4c3 – Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva	EFFR
Specifični cilj 6c1 – Korištenje kulturne baštine u funkciji turizma	EFFR
Specifični cilj 6e2 – Korištenje zapuštenih prostora (ind. i vojna zemljišta)	EFFR
Specifični cilj 7ii2 – Čisti urbani promet	KF
Specifični cilj 8ii1 – Aktivnosti za mlade nezaposlene	ESF
Specifični ciljevi 9i1, 9iv2 – Deinstitutionalizacija socijalnih i zdravstvenih usluga	ESF

14

<https://www.rijeka.hr/wp-content/uploads/2017/03/Strategija-Urbane-aglomeracije-Rijeka.pdf>

Grad Rijeka je kao središte Urbane aglomeracije Rijeka, u cilju provedbe ITU mehanizma, osnovao ITU posredničko tijelo – **Direkciju za provedbu integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU)** u sklopu Odjela za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem. Sporazumom o obavljanju delegiranih i s njima povezanih zadaća i aktivnosti u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u financijskom razdoblju 2014.-2020., koji je potpisan između Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU i gradova središta urbanih područja dana 13. travnja 2017. godine, utvrđene su uloge Ministarstva kao Upravljačkog tijela i posredničkih tijela integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU PT). Pored delegiranih funkcija i s njima povezanih zadaća, Sporazumom su utvrđene i obveze ITU PT-a.



Slika 2 Urbana aglomeracija Rijeka

ITU ZAGREB

U svrhu planiranja i usklađivanja održivog urbanog razvoja, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, u ožujku 2016. godine ustrojena je Urbana aglomeracija Zagreb, sa sjedištem u Zagrebu. Sukladno smjernicama Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, općine i gradovi zagrebačke županije su izrazili svoja mišljenja, te je ministar na temelju prijedloga Grada Zagreba, donio odluku o uspostavi aglomeracije.

Prijava Urbane aglomeracije Zagreb na ograničeni poziv za odabir područja za provedbu mehanizama integriranih teritorijalnih ulaganja, zadovoljila je kriterije provjere prihvatljivosti. Na pripremi prijave sudjelovali su Ured za programe i projekte Europske unije, te Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada Zagreba. MRRFEU je 29. srpnja 2016, poslalo obavijest o zadovoljenju kriterija.

Ispunjavanjem kriterija prihvatljivosti, Grad Zagreb je kao središte Urbane aglomeracije Zagreb, zadovoljio sljedeće kriterije:

- **Prihvatljivost prijavitelja** - urbano područje definirano je u skladu sa metodologijom MRRFEU
- **Strategija razvoja urbanog područja** - strategija je u skladu sa smjernicama MRRFEU, a ista je odobrena od strane većine predstavnika jedinica lokalne samouprave urbanog područja, te je izrađena u suradnji sa partnerskim vijećem
- **Partnerstvo** - uspostavljeno je partnersko vijeće koje uključuje predstavnike jedinica lokalne i regionalne samouprave urbanog područja, te dionike iz znanstvenog, obrazovnog, gospodarskog, socijalnog sektora, te organizacija civilnog društva
- **Kriterij prijedloga doprinosa ITU mehanizma provedbi strategije razvoja urbanog područja** - povezanost ciljeva ITU mehanizama sa strategijom razvoja

Gradu Zagrebu odobreno je 22.468.649,63 HRK bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj za pripremu i provedbu projekta urbanog razvoja putem novog mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja. Sredstvima će se pridonijeti na uspostavu sustava, zapošljavanje, edukaciju i stručnu podršku djelatnicima Ureda za programe i projekte EU, u svrhu pripreme i provedbe projekata urbanog razvoja na području Urbane aglomeracije Zagreb. Bespovratna EU sredstva dodijeljena su Zagrebu iz prioritetne osi Tehnička pomoć, za jačanje stručnih kapaciteta Zagreba, koji je potpisanim Sporazumom sa Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova EU, postao Posredničko tijelo u sustavu upravljanja i kontrole

fondova EU za provedbu mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja – ITU. Odluku o financiranju projekta "Tehnička pomoć Gradu Zagrebu za provedbu ITU mehanizma" donijelo je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU 31. svibnja 2017. godine, a realizacija odobrenih sredstava, stopa sufinanciranja (intenzitet potpore) te međusobno reguliranje prava i obveza koje proizlaze iz Odluke, utvrdit će se Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava, koji sklapaju Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u ulozi Upravljačkog tijela, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije u ulozi Posredničkog tijela razine 2 i Grad Zagreb, kao Korisnik projekta.

Urbana aglomeracija Zagreb je najveća aglomeracija u Hrvatskoj, koja okuplja četvrtinu stanovništva Republike Hrvatske na području 30 jedinica lokalne samouprave i jedina je aglomeracija u čiji sastav ulaze jedinice lokalne samouprave s područja triju županija", objašnjava se u priopćenju.

Ovom odlukom će Grad Zagreb, kao sjedište Urbane aglomeracije Zagreb, dobiti na raspolaganje minimalno 700 milijuna kuna bespovratnih sredstava iz EU fondova za projekte iz područja poticanja poduzetništva i zapošljavanja, zaštite i obnove kulturne baštine, cjeloživotnog i strukovnog obrazovanja, socijalne skrbi, obnove zapuštenih industrijskih i vojnih područja, javnog putničkog prijevoza i rekonstrukcije sustava toplinarstva.

http://www.zagreb.hr/UserDocsImages/arhiva/strategijsko_planiranje/STRATEGIJA%20RAZVOJA%20URBANE%20AGLOMERACIJE%20ZAGREB_PRIJEDLOG.pdf

URBANA AGLOMERACIJA ZAGREB



Slika 3 Urbana aglomeracija Zagreb

ITU ZADAR



Slika 4 Strategija razvoja urbanog područja Zadar 2014. - 2020.

ITU mehanizam u Gradu Zadru provodi se i temelji na Strategiji razvoja urbanog područja (SRUP) koja je izrađena za teritorij u kojem se provodi, usuglašena je sa lokalnim vlastima i rezultat je partnerskih konzultacija. SRUP predstavlja multi-sektorski strateški okvir kojim se planira razvoj urbanog područja kao cjeline unutar definiranog vremenskog razdoblja. Aktivnosti koje se provode u urbanim područjima kroz ITU mehanizam doprinose stvaranju povoljnijeg okruženja za razvoj poduzetništva, unaprjeđenju kulturne baštine i sustava obrazovanja za odrasle. Nadalje, doprinose i poboljšanju usluga javnog prijevoza, povećanju energetske učinkovitosti i zapošljavanja te borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

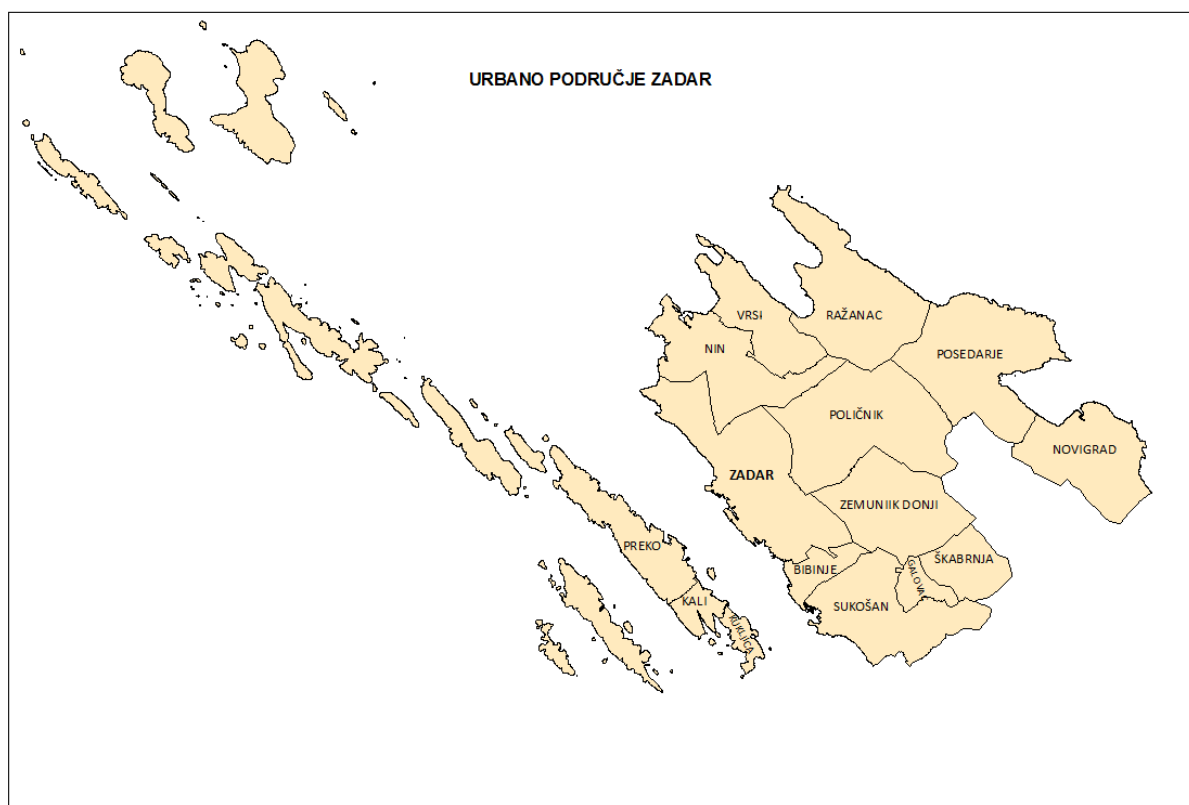
Strategija razvoja urbanog područja Zadar čini temelj za provedbu ITU mehanizma. Ista je izrađena sukladno *Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje (2015)* izdanim od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU). Urbano područje Zadar kroz Strategiju razvoja do 2020. godine, uz pomoć ITU-a i sredstava EU planira realizirati programski miks projekata i mjera koji će podići standard urbanog područja na novu razinu, stvoriti povoljno poslovno okruženje i transformirati ga prema progresivnom, čistom, uključivom, kreativnom i otvorenom urbanom području. Veliko urbano područje (VUP) Zadar čine Grad Zadar, Grad Nin i 13

općina: Općina Bibinje, Galovac, Kali, Kukljica, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Ražanac, Sukošan, Škabrnja, Vrsi i Zemunik Donji.

Promo video ITU Zadar: <http://www.grad-zadar.hr/vijest/eu-fondovi--vijesti-73/pogledajte-promotivni-video-itu-mehanizma-za-grad-zadar--zadar-20-3794.html>

Strategija:

[http://www.grad-zadar.hr/repos/doc/Strategija%20razvoja%20urbanog%20podrucja%20Zadra%202014.%20-%202020.\[1\].pdf](http://www.grad-zadar.hr/repos/doc/Strategija%20razvoja%20urbanog%20podrucja%20Zadra%202014.%20-%202020.[1].pdf)

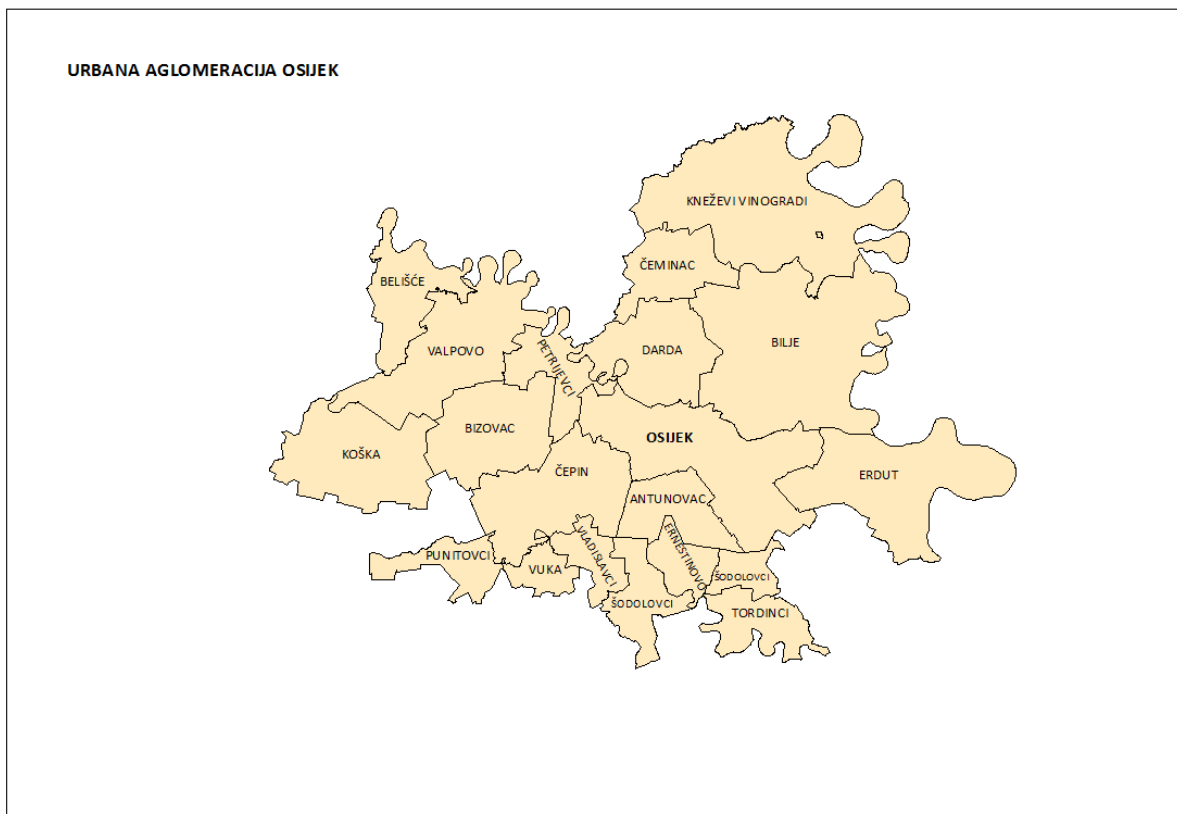


Slika 5 Urbano područje Zadar

ITU OSIJEK

U Gradu Osijeku oformljen je Odsjek za provedbu ITU mehanizma (ITU PT) kao ustrojstvena jedinica Upravnog odjela koja obavlja zadane i delegirane funkcije, zadaće i aktivnosti sukladno važećim propisima, a koji se odnose na institucionalni okvir za korištenje ESI fondova: suradnja s Koordinacijskim tijelom, Upravljačkim tijelom, Posredničkim tijelima tijekom provedbe i praćenja Operativnog programa; sudjelovanje u radu Odbora za praćenje Operativnog programa; sudjelovanje u izradi kriterija za odabir projekata; sudjelovanje u izradi uputa za prijavitelje; praćenje i predlaganje aktivnosti Gradonačelniku i gradskoj upravi sukladno utvrđenim ITU tematskim ciljevima radi strateškog planiranja na razini urbane aglomeracije Osijek kod planiranja i provedbe razvojnih projekata od interesa za urbanu aglomeraciju Osijek. Aktivnosti koje će se provoditi kroz ITU mehanizam u urbanoj aglomeraciji Osijek doprinijet će stvaranju povoljnijeg okruženja za poduzetnike, omogućiti razvoj kvalitetne infrastrukture za razvoj najvažnijih gospodarskih sektora (IT i prehrambeni sektor), rekonstruirati i unaprijediti njenu kulturnu baštinu u funkciji razvoja turizma, revitalizirati zapušteno industrijsko i vojno naslijeđe, poboljšati će uslugu javnog prijevoza, unaprijediti će sustav obrazovanja za odrasle, ponuditi mjere zapošljavanja i samozapošljavanja, te modernizirati ponudu strukovnog obrazovanja. U okviru projekta Unapređenje i razvoj infrastrukture osječke Tvrđe planirana je rekonstrukcija i uređenje infrastrukture 33.000 m² cesta, trgova i pješačkih površina s popločenjima, kanalizacijska mreža, vodoopskrba i vatroobrana, mreža toplovodnog grijanja, uređenje elektroenergetske mreže, izgradnja i uređenje trafostanice, mreža kabelaške kanalizacije i kompletna javna rasvjeta. Drugi projekt obuhvaća projektiranje rekonstrukcije značajnih baštinskih građevina poput dvorca Eugena Savojskog u Bilju, Erdutske kule, utvrde Korodvar, te radovi na kuli dvorca Prandau u Valpovu i industrijskoj baštini grada Belišća. U prvom kvartalu 2018. godine biti će raspisani pozivi i prijavljeni i mreža biciklističkih staza urbane aglomeracije Osijek, kao i projekt HEP-toplinarstva (Zamjena spojnog vrelovoda TE-TO toplane pogona Osijek), Centar za posjetitelje Tvrđa – (u obuhvatu Tvrđe – Hornverk), prijemni i info turistički centar regionalnog značenja, s ciljem pružanja potrebnog standarda usluge posjetiteljima i turistima.

Sve navedeno predstavlja velike i značajne gradske investicije i aktivnosti koje za cilj imaju podizanje kvalitete života građana, a čija je vrijednost preko 25 mil. EUR.



Slika 6 Urbana aglomeracija Osijek

ITU SLAVONSKI BROD

Strategija razvoja Urbanog područja Slavenskog Broda (dalje u tekstu: Strategija) izrađena je prema Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje izdanim od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

U strateškom okviru definirana je općenita vizija razvoja UPSB-a do 2020. g. u skladu s kojom su definirana četiri razvojna cilja:

Cilj 1. Polifunkcionalni gospodarski razvoj temeljen na resursnoj osnovi (poljoprivredi) u jačanje znanstveno-poslovne suradnje

Cilj 2. Uključiv socio-kulturni kontekst s razvijenim društvenim uslugama

Cilj 3. Obzirno gospodarenje urbanim okolišem kroz učinkovite upravljačke i infrastrukturne sustave

Cilj 4. Efikasno upravljanje razvojem

Definiranje urbanog područja kao osnove za planski razvoj urbanih središta u skladu je s jasno definiranim smjerom prostornog razvoja Europske unije. Sukladno članku 14. Zakona o regionalnom razvoju (2014), Grad Slavonski Brod jedno je od desetak većih urbanih područja u Republici Hrvatskoj koja čine gradovi s više od 35.000 stanovnika, a koji nisu uključeni u urbane aglomeracije. Prilikom definiranja broskog urbanog područja ključnu ulogu imala je gravitacijska snaga Grada Slavenskog Broda, odnosno funkcionalna povezanost grada i jedinica lokalne samouprave (JLS) koje ga okružuju.

Kroz program ITU-a Grad Slavonski Brod je dobio tehničku pomoć koja će djelovati u okviru Upravnog odjela za integrirana teritorijalna ulaganja. U nastavku je opis sažetka projekta Tehnička pomoć ITU provedbeno tijelo.

<http://slavonski-brod.hr/index.php/335-itu-mehanizam/6376-itu-mehanizam>

Naziv projekta:

„Grad Slavonski Brod - tehnička pomoć ITU PT“

Korisnik:

Grad Slavonski Brod

Kratki opis projekta:

Ulogu posredničkog tijela integriranih teritorijalnih ulaganja obavljat će Upravni odjel za integrirana teritorijalna ulaganja Grada Slavenskog Broda (ITU UO) zadužen za:

- suradnju s Koordinacijskim tijelom, upravljačkim i posredničkim tijelima,
- sudjelovanje na koordinacijskim sastancima koje organizira upravljačko tijelo za OPKK,
- sudjelovanje na koordinacijskim sastancima na razini operativnih programa koje sazivaju UT za OKK i UT za OPULJP,
- podnošenje povremenih izvještaja o provedbi ITU mehanizma ,
- doprinos izradi uputa za strateške projekte i/ili poziva na dostavu projektnih prijedloga,
- osiguravanje odvajanja funkcija između ITU PT i ostalih ureda i odjela Grada Slavenskog Broda odgovornih za pripremu, podnošenje i provedbu projekata, u svrhu sprečavanja potencijalnog sukoba interesa,

- čuvanje dokumentacije i sl.

Troškovi koji će se financirati u okviru ovog projekta tehničke pomoći odnose se na djelatnike Grada Slavenskog Broda, zaposlene u UO ITU na radnim mjestima za provedbu funkcija i aktivnosti iz članka 9.a, stavka 5. i 6. Uredbe o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem „Ulaganje za rast i radna mjesta“ i Sporazuma o obavljanju delegiranih i s njima povezanih zadaća i aktivnosti u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u financijskom razdoblju 2014.-2020.

Planiranje aktivnosti ITU PT-a pridonijeti će ostvarenju ciljeva kroz jačanje kapaciteta djelatnika ITU OU putem edukacija. Aktivnosti Projekta ne bi se mogle u cijelosti provesti bez očekivane potpore u realizaciji.

Sažetak:

Projekt „Grad Slavonski Brod – tehnička pomoć ITU PT“ osigurava bespovratna sredstva za sufinanciranje troškova ljudskih resursa i jačanje njihovih kapaciteta u cilju učinkovite implementacije ITU mehanizma u Urbanom području Slavonski Brod do 2023. godine.

Ciljevi i očekivani rezultati:

Cilj projekta je zaposliti i sufinancirati djelatnike PT ITU-a kako bi se osigurala učinkovita provedba ITU mehanizma u Urbanom području Slavonski Brod.

Ukupna vrijednost projekta:

6.755.046,13 kuna

Iznos EU potpore:

5.779.189,21 kuna

Razdoblje provedbe projekta:

01. lipnja 2016. godine do 31. prosinca 2023. godine

Kontakt osobe za više informacija:

Danijela Blekić, dipl.ing.građ., e-mail: danijela.blekic@slavonski-brod.hr
Krunoslav Đurković, dipl.oec., e-mail: krunoslav.djurkovic@slavonski-brod.hr

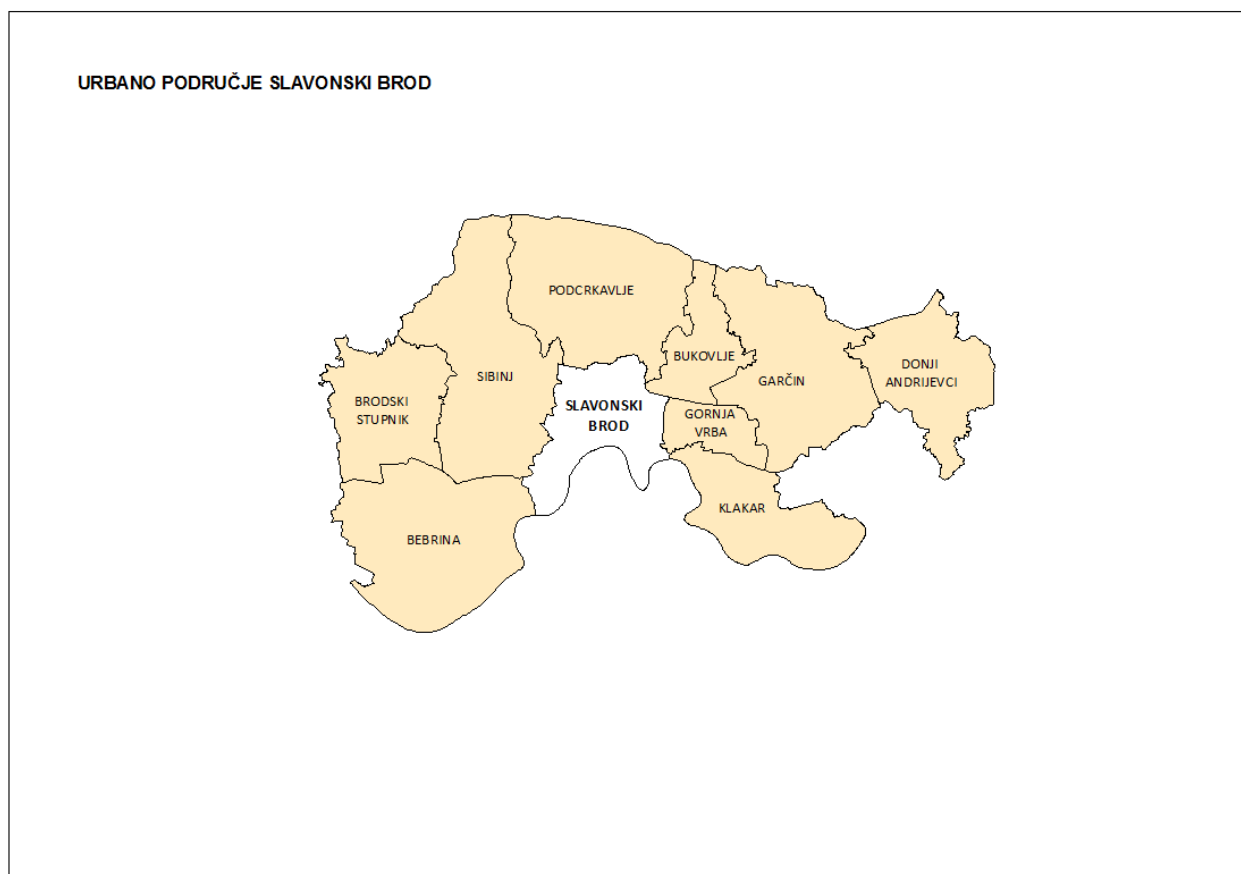
Napomena:

„Sadržaj ove web stranice isključiva je odgovornost Grada Slavenskog Broda.“

- Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR)
- <http://www.strukturnifondovi.hr>

<http://slavonski->

[brod.hr/images/ITU_Mehanizam/Strategija_razvoja/SRUP_SLAVONSKI_BROD.pdf](http://slavonski-brod.hr/images/ITU_Mehanizam/Strategija_razvoja/SRUP_SLAVONSKI_BROD.pdf)

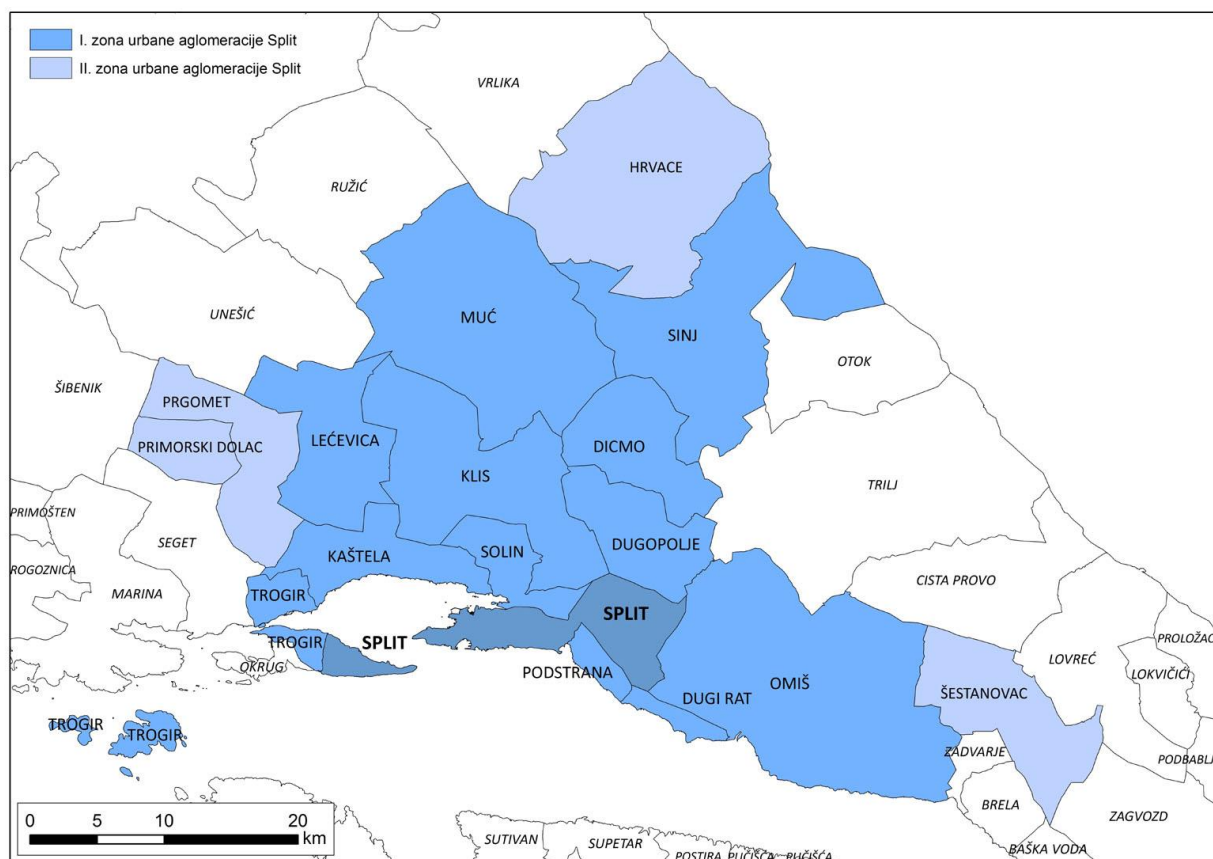


ITU SPLIT

Izrada Strategije razvoja Urbane aglomeracije Split za razdoblje do kraja 2020. godine definirana je Zakonom o regionalnom razvoju (NN 147/14), članku 15. Nositelj izrade je Grad Split, grad središte Urbane aglomeracije, a izrađivač je Sveučilište u Splitu temeljem Sporazuma o suradnji potpisanog dana 03.08.2015. godine. Strategija razvoja Urbane aglomeracije Split za razdoblje do kraja 2020. godine izrađena je sukladno Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije - MRRFEU, rujan 2015.). Smjernicama, i njenim dodacima, detaljno je definiran sadržaj Strategije, minimalni obuhvat podataka i metodologija njene izrade. Iz tih je uputa jasno da je Strategija dokument koji mora obuhvatiti sva područja života i rada Urbane aglomeracije Split (UAS). Nacrt Strategije je služio kao jedan od dokumenata za prijavu Grada na Poziv za odabir područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam) koji je MRRFEU objavilo dana 23. ožujka 2016.g. Sukladno Smjernicama, izrađena je analiza stanja, sažetak analize stanja, identifikacija razvojnih potreba i potencijala, te strateški okvir (vizija, ciljevi, razvojni prioriteti i mjere). Sukladno zadanoj metodologiji tijekom izrade Strategije održane su konzultacije s relevantnim dionicima na području UAS-a i Splitsko-dalmatinske županije.

26

U okviru izrade Strategije razvoja Urbane aglomeracije Split za razdoblje 2015.-2020. Grad Split, kao nositelj izrade Strategije, zajedno s 12 gradova i općina koji ulaze u sastav Urbane aglomeracije Split: Trogirom, Omišom, Sinjem, Kaštelima, Solinom, Podstranom, Dugim Ratom, Klisom, Dugopoljem, Mućem, Lećevicom i Dicmom objavilo je javni poziv za prikupljanje projektnih ideja za izradu Strategije razvoja Urbane aglomeracije Split za razdoblje 2015.-2020. Dostupni obrasci su: Obrazac za identifikaciju razvojnih projekata i Obrazac za identifikaciju soft projekata.



Slika 8 Urbana aglomeracija Split

Koje su prednosti i mogućnosti ITU?

Odredbe koje se odnose na integrirano teritorijalno ulaganje imaju nekoliko potencijalnih prednosti:

- ✓ integrirano teritorijalno ulaganje, kao instrument koji promovira integrirano korištenje fondova, ima potencijal za postizanje boljeg skupnog rezultata za istu količinu javnih ulaganja;
- ✓ mogućnost prijenosa upravljanja integriranim teritorijalnim ulaganjem daje utjecaj podregionalnim subjektima (mjesnim/gradskim zainteresiranim stranama), osiguravajući njihovu uključenost i preuzimanje odgovornosti za pripremu i provedbu programa;
- ✓ budući da će priljevi sredstava za integrirano teritorijalno ulaganje biti osigurani na samom početku, postojat će veća sigurnost u vezi s financiranjem integriranih aktivnosti;
- ✓ integrirano teritorijalno ulaganje instrument je osmišljen za pristup razvoju vezan uz mjesto koji može pridonijeti otkrivanju nedovoljno korištenog potencijala na lokalnoj i regionalnoj razini.

Oblici upravljanja ITU i funkcioniranje na području Grada Karlovca

Integrirani pristup teritorijalnom (regionalnom) razvoju na temelju strateških dokumenata osigurava tri temeljna smjera: podržati gradove kao pokretače razvoja širih područja, osigurati dostupnost ESI fondova i slabije razvijenim područjima i promicati učinkovitost ulaganja – korištenje stvarnih potencijala svakog područja.

Na temelju prijedloga Uredbe o zajedničkim odredbama koju je objavila EK naglasak će biti na slijedećim elementima:

- Usmjerenost na ključne prioritete za ulaganja s obzirom na koje EU može postići najbolje rezultate – inovacije, potpora malim poduzećima, digitalne tehnologije i osuvremenjivanje industrije, prelazak na niskouglično, kružno gospodarstvo, borba protiv klimatskih promjena.
- Kohezijska politika za sve regije i prilagođeniji pristup regionalnom razvoju (ulaganja u sve regije; prilagođeni pristup – tri kategorije regija: slabije razvijene, tranzicijske i razvijene regije – BDP po stanovniku; vodstvo na lokalnoj razini – lokalno pokrenute strategije razvoja – lokalna i regionalna tijela više će sudjelovati u upravljanju sredstvima iz fondova EU-a)

- Manje pravila, jasnije i sažetije odredbe te fleksibilniji okvir (pojednostavljenje pristupa fondovima, jedinstven pravilnik radi olakšanja sinergije između fondova u okviru kohezijske politike, prilagođavanje potrebama – revizija na sredini provedbenog razdoblja)
- Snažnija povezanost s europskim semestrom radi poboljšanja ulagačkog okruženja u Europi
- Integrirani pristup programiranju i provedbi kohezijske politike, i obuhvaćanju šireg raspona sektora radi lakšeg rješavanja izazova i povećanja doprinosa fondova, uključujući mogućnosti pripreme više fondovskih operativnih programa
- Ex-ante uvjeti i Strategija pametne specijalizacije kao ključni ex-ante uvjet
- Povezivanje programiranja ESI fondova s odgovarajućim preporukama specifičnim za zemlje u kontekstu Europskog semestra
- Umjesto dosadašnjih 11 tematskih ciljeva politika predlaže se 5 novih pojednostavljenih ciljeva: Pametnije Europa, Zelenija Europa, Povezaniya Europa, Europa s istaknutijom socijalnom komponentom, Europa bliža građanima.

Akreditacijom Grada Karlovca kao korisnika ITU mehanizma u slijedećem programskom razdoblju od 2021-2027. potaklo bi se stvaranje funkcionalnog teritorija i integralnih multisektorskih znanja, sa unaprijed određenim razvojnim ciljem za urbana područja - razvojem pametnih gradova s utjecajem na policentrični razvoj. Kako bi ispunio zahtjeve za prijavu na ITU mehanizam Grad Karlovac kao središte urbanog područja trebao bi pripremiti i odrediti jedine lokalne samouprave sa kojima dijeli strateške razvojne projekte (koje mogu biti i dio drugih županija), osnovati partnersko vijeće urbanog područja, pristupiti zajedničkoj izradi Strategije razvoja urbanog područja (SRUP) sukladno smjernicama Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i definiranju pametne specijalizacije koja je ključni ex-ante uvjet. Prema Studiji Europskog parlamenta „Mapping Smart Cities in the EU“ 2014. predlaže se 6 značajki pametnog grada: pametno upravljanje, pametno gospodarstvo, pametna mobilnost, pametan okoliš, pametni ljudi, pametno življenje.

U koordinaciji sa Upravljačkim tijelom ITU jedinicom u Ministarstvu regionalnog razvoja i Europskih fondova, urbana područja koja su kandidati za financiranje aktivnosti putem ITU mehanizma trebaju definirati smjer svoga razvoja u strateškom dokumentu, odnosno, izraditi strategiju razvoja urbanog područja. Nakon usvajanja strategije priprema se natječajna dokumentacija za prijavu na Poziv za odabir područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja. Odlukom o akreditaciji Grad Karlovac postaje Posredničko tijelo te osniva Odjel ili Odsjek za provedbu ITU mehanizma, a što može biti sufinancirano bespovratnim sredstvima određenima za tehničku pomoć tj. troškove ljudskih resursa i

jačanje njihovih kapaciteta u cilju učinkovite implementacije ITU mehanizma u Urbanom području.

Provedba ITU omogućava financiranja raznolikih projekata uz mogućnost integriranja infrastrukturnih i *soft* projekata predviđenih Strategijom razvoja urbanog područja. Na raspolaganju su bespovratna sredstva za financiranje projekata u svrhu urbanog razvoja na području jedinica lokalne samouprave, a sredstva će se dodijeliti u okviru otvorenih/ograničenih poziva ili će biti namijenjena za financiranje strateških projekata urbanog područja putem izravne dodjele.

U okviru ITU mehanizma posebno se ističe financiranje programa za područje toplinarstva, kojima bi Grad Karlovac mogao sanirati i poboljšati postojeću infrastrukturu ili iznaći neko drugačije rješenje u skladu sa planovima javne toplane u Karlovcu. Također, prepoznate su tzv. brownfield lokacije, te potreba njihove obnove i revitalizacije. Mogućnosti su višestruke, što uključuje osnivanje interpretacijskih tematskih centara, muzeja, etno sela, ljetnih pozornica, uređenje dvoraca i utvrda u cilju unapređenja kulturne baštine. Interesantan je i novo uveden deminimis program za poticanje poduzetništva.

Sa ciljem prepoznavanja projekta i njegove strateške važnosti te povećane mogućnosti apsorpcije bespovratnih sredstava i brže provedbe, potrebno je da projekt ima pripremljenu potrebnu dokumentaciju te sve potrebne dozvole i mišljenja ili je u fazi pripreme.

U ITU mehanizmu razlikujemo četiri vrste dodjele bespovratnih sredstava: otvoreni postupak, ograničeni postupak, izravna dodjela i odabir velikih projekata. Na taj način ide se na ruku strateškim projektima određenih urbanih područja koji još nisu uspjeli ishoditi svu potrebnu dokumentaciju te im je potrebno dodatno vrijeme.

Popis slika:

Slika 1 Urbano područje Pula.....	13
Slika 2 Urbana aglomeracija Rijeka.....	15
Slika 3 Urbana aglomeracija Zagreb.....	18
Slika 4 Strategija razvoja urbanog područja Zadar 2014. - 2020.	19
Slika 5 Urbano područje Zadar	20
Slika 6 Urbana aglomeracija Osijek.....	22
Slika 7 Urbano područje Slavonski Brod.....	25
Slika 8 Urbana aglomeracija Split.....	27

Popis tablica:

Tablica 1 Tematsko područje - gradovi, ciljevi, tipovi aktivnosti i alokacije	3
Tablica 2 Tematska područja i tipovi aktivnosti –integrirani pristup.....	6
Tablica 3 Indikativna raspoloživa sredstva po urbanim područjima (EUR)	10

Izvori:

- *mr.sc. Marijana Tomičić, dipl.pol.: „ITU mehanizam RH“*
- *seminar Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU mehanizam), Državna škola za javnu upravu, 19.9.2018.*
- *Odluka o odabiru područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja, 5. listopada 2016., MRRFEU*
- *Neven Tandarić: „Integrirana teritorijalna ulaganja kao instrument urbane obnove u Republici Hrvatskoj“, lipanj 2016.*
- *Prezentacije: EU fondovi Mehanizam ITU, Hrvatska zajednica županija, 2016.; ITU, MRRFEU 2014.; Održivi urbani razvoj provedba ITU mehanizma, MRRFEU, 2018.; Integrirano teritorijalno ulaganje, Kohezijska politika za razdoblje 2014.-2020.*
- <https://razvoj.gov.hr/>
- <http://www.pula.hr/hr/rad-gradske-uprave/itu-mehanizam/>
- <https://www.rijeka.hr/urbana-aglomeracija/itu-mehanizam/>
- <http://www.split.hr/Default.aspx?art=7881&sec=2309>
- <https://www.zagreb.hr/integrirana-teritorijalna-ulaganja-itu/88431>
- <http://slavonski-brod.hr/index.php/6376-itu-mehanizam>
- <https://www.osijek.hr/gradska-uprava/gradski-uredi-odjeli-i-sluzbe/upravni-odjel-za-programe-europske-unije/odsjek-za-sustav-upravljanja-i-kontrole-za-provedbu-itu-mehanizma-itu-pt/>
- <http://www.grad-zadar.hr/itu-mehanizam-1055/>